

Erfaringer med søknadsbasert turnustjeneste

Etter omlegging til søknadsbasert turnustjeneste er det mange brikker som skal falle på plass. Utfordringer knyttet til søknadsprosessen har vært omfattende. Ved tredje søkerrunde ble kun halvparten av søkerne ansatt. Det er fortsatt betydelige utfordringer knyttet til den nye turnusordningen.

Fjorårets søkerrunde

Etter tredje søkerunde til legeturnus var antallet norske søkere som ikke ble tilsatt uendret fra året før (1). Forventningen om at andelen leger uten turnusplass, tidligere omtalt som «turnuskø», skulle reduseres etter omleggingen, er så langt ikke oppfylt.

Medisinstudenter opplever det som frustrerende at kapasiteten i turnus og spesialisering ikke står i samsvar med behovet for legespesialister i norsk helsevesen. Legeforeningen løftet i fjor frem problematikken knyttet opp mot norsk helsetjenestes avhengighet av å rekruttere legespesialister fra utlandet for å dekke spesialistbehovet. Hege Gjessing skriver i denne forbindelsen (2):

«Vi mener det er bra med mangfold og berikende med kolleger fra andre land og kulturer. Men vi er mot en systematisk legeimportering som går på bekostning av egne krefter, og som gjør at andre land får problemer, mens Norske myndigheter unnlater å ta ansvar for, og bære kostnadene av utdanning av et tilstrekkelig antall leger her hjemme.»

Leger uten turnus

Blant de 364 norske legene som ikke ble tilsatt høsten 2013, er det bare 41 som søkte turnus ved alle søkerrundene. Leger som ikke tilsettes i turnuslegestilling jobber hovedsakelig i relevant arbeid. Langt de fleste jobber som legevikarer, men noen også som sykepleiere, ambulansarbeidere og en svært liten andel som hjelpepleier eller pleieassistent. I Nmfs (Norsk medisinerstudentforening) spørreundersøkelse til nylig autoriserte lege fra oktober 2014¹, anga 21 prosent av legene uten turnusansettelse

at de var arbeidsledige. Blant disse var det to som utdypet at de hospiterte på sykehus eller jobbet gratis på legekontor, for å opparbeide seg mer relevant erfaring før neste søkerrunde.

Ansettelsesprosessen

På nevnte spørreundersøkelse svarte syv av ti leger som ikke var tilsatt i turnuslegestilling, at de hadde opplevd kritikkverdige forhold ved ansettelsesprosessen. Tilsvarende tall for tilsatte turnusleger var tre av ti. Det rapporteres om ulike kritikkverdige forhold ved ansettelser; fra nepotisme til totalt fravær av svar på søknader. Samtidig finnes det også helseforetak med gode rutiner for ansettelsesprosess, og enkelte foretak gjør bruk av standardiserte vurderingskriterier. Ahus kan nevnes som et eksempel her.

Fordi konkurransen om turnusplassene er stor, er det viktig å sikre at ansettelsesprosessene er ryddige og rettferdige. Undersøkelse gjort av *Dagens Medisin* (3) viser at arbeid som legevikar er det tyngst vektete vurderingskriteriet ved ansettelse av turnusleger. Nmf avdekket i fjor vinter at tre fjerdedeler (4) har følt seg forbigått i søknadsprosessen og 42 prosent har opplevd uryddighet i forbindelse med ansettelse som legevikar. Dette anses som svært problematisk, da stillingene synes avgjørende for hvem som ansettes i turnusstilling.

Turnustjenesten fremover

Søknadsbasert turnusordning gir arbeidsgiver mulighet til å tilpasse ansettelseskriterier til lokale behov. Dette kan være positivt for rekruttering både i sentrale og desentraliserte områder, men fordrer selvsagt at vurderingskriteriene er offentliggjort. Med god informasjon om turnusstedets tilbud og hva som vektlegges ved ansettelse, kan man nå ut til turnussøkere som motiveres av særegenhetene til de enkelte turnusplassene.

Alle de utlyste turnusstillingene har blitt besatt. Med bakgrunn i en gjennomgående god rekruttering til distrikt, besluttet Helsedirektoratet i fjor høst at ordningen

med puljevis utlysning skal avvikles. Samtidig ser vi at omtrent halvparten av turnussøkerne takker «nei» til et turnustilbud. Nmf håper medisinstudentenes nye mulighet til å velge hvor de vil søke turnus og hvor de vil takke «ja» til ansettelsestilbud, også vil bidra til en positiv konkurranse på kvalitet og tilbud mellom de ulike turnusstedene.

Omlegging til søknadsbasert turnus har syntes å være et helt nødvendig grep for å stoppe en voksende turnuskø. Dette målet er oppnådd. De viktigste utfordringene fremover er knyttet til ryddige ansettelsesprosesser og en dimensjonering av turnustjenesten for å svare til dagens og fremtidens spesialistbehov.

REFERANSER

1. <http://legeforeningen.no/Student/Norsk-medisinstudentforening/Nyheter/2014/Ny-rapport-fra-Helsedirektoratet-om-turnusordningen/> (lest: 12.02.15)
2. <http://tidsskriftet.no/article/3232099/> (lest: 11.02.15)
3. <http://www.dagensmedisin.no/nyheter/distrikterne-ansetter-lokale-turnusleger/> (lest: 12.02.15)
4. <http://www.dagsavisen.no/innenriks/jobber-gratis-for-C3%A5-f%C3%A5-jobb-1.283461> (lest: 12.02.15)

ELISABETH HOLVEN

Arbeidslivsansvarlig i Norsk medisinerstudentforening
e.b.holven@gmail.com

1. Undersøkelse sendt ut 1. oktober 2014 til 490 tidligere Nmf-medlemmer uteksaminert vår 2014. 275 stk, 56 prosent, svarte på undersøkelsen.